

medarbejderfonden, når en medarbejder fratræder frivilligt uden at gå på pension, kan beslutte, om medarbejderen kan få pengene med. Jeg mener ud fra den erfaring, vi har med hensyn til de kollektive pengetanke, som vi jo kender godt og grundigt, og hvor mange af dem oven i købet er skabt af individuelle tilskud, at hvis der er noget, de ikke har, er det demokrati, og selv om de oprindeligt havde demokrati, så skal ledelserne nok ved at stramme vedtægter og bestemmelser sørge for at fratage ejerne de demokratiske rettigheder, de i grunden havde. Jeg har ikke nogen som helst tro på, at den her kollektive form for ejerskab vil udvikle sig spor anderledes.

Men hvis det drejer sig om at få en debat i gang om, hvordan vi får bedre mulighed for medarbejderne for at blive medejere af virksomhederne på frivillig basis, deltager Fremskridtspartiet meget, meget gerne.

Vi deltager også gerne i initiativer, der kan sikre, at det frivillige engagement og lysten til at være medengageret i den virksomhed, man er ansat i, bliver fremmet.

Bjørn Elmquist (RV):

Tidligere var der mange, der gjorde korskets tegn, når man snakkede om medarbejderindflydelse, medarbejderje, medarbejderdemokrati, spredning af ejendomsretten, ØD og OD, og hvad vi kaldte det alt sammen op igennem tiden. Der var nogle, der talte om socialisme eller kommunisme, kollektivismen. Vi har såmænd også hørt det i dag.

Det er også på den baggrund interessant, hvad SF anfører i sine bemærkninger til forslaget, nemlig at modellen til det, man har her, har man hentet i USA og i Spanien. Spanien er måske ikke så overraskende, men USA er i hvert fald. Jeg mener at erindre – jeg kan ikke helt huske, om det står her i bemærkningerne til forslaget – at 18 pct. af arbejdspladserne i USA findes i virksomheder, som har denne form for ejersstruktur. Så det er meget interessant. Man kunne jo fristes til at tro, at de folk, der kommer med ind i den slags ordninger, ikke bliver småsocialister, men snarere bliver småkapitalister og får andre interesser, gør sig andre overvejelser, får andre motiver og andre behov.

Man kunne også spekulere meget i retning af: Hvad mon det ville betyde for de kommende overenskomstsforhandlinger her i Danmark, hvis der var en endnu mere udbredt anvendelse af medarbejderindflydelse og medarbejderje på de danske arbejdspladser? Der ville måske blive

stillet endnu færre krav med hensyn til forbedring af pengelønnen.

Men i dag gør man ikke korskets tegn længere. I dag taler vi pænt om det, og så sker der måske ikke ret meget mere. For det er jo rigtigt, at vi i Danmark har muligheden for at gøre det, men statistikken viser, at det ikke er særlig udbredt i dansk erhvervsliv. Det beklager vi fra Det Radikale Venstres side, for vi ville meget gerne have det gennemført.

Om det så er frivillighed eller tvang, ja, det kan man jo drøfte fra nu af og frem til dommedag. Hvis man har den slags tendenser, kan man jo finde på at sige til sine børn: Hvis du ikke spiser op, får du en lussing. Er det tvang? Hvis de spiser op, får de jo ingen lussing. (*Tilråb*). Nå, så får de en lussing alligevel, javel – hjemme hos nogle af os!

Men spørgsmålet er: Hvordan finder vi så den kombination af gulerod og pisk, som skal til for at få tingene til at bevæge sig? SF-forslaget er i så henseende interessant og godt og meget detaljeret, må man sige. Men på en række punkter er den løsningsmodel, man peger på, problematisk, synes vi i Det Radikale Venstre.

Erhvervsministeren har været inde på det selskabsretlige i det. Det skal jeg ikke gå yderligere ind i, men jeg skal drage to elementer frem. Det ene er det skattemæssige, fradragsmæssige, og det andet har med pensionen at gøre, det der med, at hvis ens pension er til stede i den virksomhed, hvor man har sin ansættelse, risikerer man, hvis den går nedenunder og hjem, ikke bare at miste sit job, men også at miste sin pension; det er jo en ubehagelig situation.

Vi har i et tidligere radikalt forslag været inde på en ordning, hvor der kunne ske en statslig overtagelse af pensionsforpligtelsen, efterhånden som den skulle realiseres over for den enkelte medarbejder. Det vil sige, at man derigenem fik en garanti for, at man ikke mistede sin pension. Men med den nye arbejdsmarkedspensionsordning må vi jo nok erkende også i mit parti, at tiden så at sige er løbet fra den del af det – hr. Per Kaalund var inde på det – og derfor er det incitament, den gulerod og den pisk, måske ikke rigtig anvendelig.

Så er der det med skattefradragene. Efter at skattereformen blev vedtaget her i Folketinget forrige år må vi fra Det Radikale Venstres side sige, at desværre synes vi ikke, at skattefradragsguleroden er anvendelig længere; så også på det punkt må vi tage forbehold.

Vi er imidlertid ikke et sekund i tvivl om, at